

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, ponedjeljak 13. prosinca 1915.

Broj 152.

Operacije u Macedoniji.

Brzjavne vijesti.

Rat na Balkanu.

20.000 englesko-francuskih zarobljenika u Bugarskoj.

Sofija, 12. decembra. Na Vardaru zarobljeno je mnogo Engleza. Dosadašnji broj francusko-engleskih zarobljenika u Bugarskoj računa se do sada na 20.000 komaka.

Srpske isprave u Pirotu.

Sofija, 12. decembra. Pod vodstvom dviju ravnatelja narodne banke u Sofiji, započelo se prenasanjem u Sofiju oko 10.000 srpskih isprava, pisama i knjiga, što se našlo u Pirotu.

Položaj na Balkanu.

Priprave za grčke izbore.

Atena, 12. decembra. Uprkos poteskoču političkog položaja, zemlja se pripravlja na izbore, koji imaju uslijediti dne 19. decembra. Venizelos poziv, kojim se obara protiv protuzakonitog rasputstva komore nije imao nikakvu uspješnu njegu, da niti na Kreti. Misli se, da je ovaj poziv imao samo tu svrhu, da poješpa politički uzmak Venizelosa. Većina je naroda u kraljevini, te odlaska politiku Venizelosa. U Ateni se nadaju, da će izbori donijeti vlasti veliku većinu u parlamentu.

Ponude Grčkoj.

Berlin, 12. decembra. „Südler-Blatt“ javlja iz ruske granice: Ruski listovijavaju iz Atene, da ententa čini Grčkoj nečuvanih ponuda, ako ustupi na stranu entente. Ponudilo joj se vilajet Smirnju, južnu Albaniju, otok Cipar, bugarsku Tračiju sa obalom na egejskom moru, Degeada do uša Marice, istočnu Rumeliju, tursku Tračiju i 12 otoka.

Državljani centralnih vlasti moraju napustiti Solun.

Hag, 12. decembra. Njemački, austro-ugarski, turski i bugarski konzuli u Solunu, pozivaju svoje ženjake, neka budu pripravni na skori odaziv iz grada.

Cele saveznika u Solunu.

Beč, 12. decembra. „Südler. Korr.“ javlja iz Atene: Prama pouzdanim vještima, englesko-francuske čete se više ne osadišu iz Soluna na frontu prema sjeveru. Geyzeli i Doiran bili su ispraznjeni, a stanovništvo ovih mesta i okolica bilo

je prisiljeno od Francuza, da napuste svoje domove i da se povuku u Solunu, gdje se utvrđivanja nastavljaju. Englezima imaju sada takovo pomjanjivanje vojnista, da šalju u Albaniju agente, koji nude Albancima mjesечно 10 funta, ako hoće upustiti u englesku kopnenu vojsku.

Iz Francuske.

Eksplozija u protehničkoj tvornici.

Haver, 12. decembra. (D. u.) U protehničkoj tvornici belgijske vlade uslijedila je eksplozija. Žrtve među radnicima, koji su većinom Belgijanci, su velike. Prama novinskim vijestima broj ranjenika iznosi, po priliči jednu hiljadu, a broj je mrtvih razmjerno malen.

Šef generalnog stožera u Francuskoj.

Pariz, 12. decembra. (D. u.) Joffre je odredio, da bude general Castelman šefom generalnog stoga. Kicéner i Grey su zapustili Pariz.

Zapadne vlasti nemaju dostatno momčadi.

Zürich, 12. decembra. „Express de l'Ouest“ od 24. prošlog mjeseca, izvadajući, da Rusija oborava novu vojsku od više milijuna i da ima još uvijek dosta ljudi na raspolažanje. Zašto se ne bi jedan milijun Rusi preuzeo u Francusku, tako oboravši i izuzeo? Francusku bi radio uz milijun Engleza i 300.000 Belgijanaca, primila gostoljubivo i jedan milijun Rusa. Engleski i Francuski stigle su na granicu onoga, što mogu dati, te posio je sada postignut posvemaši razum između entente, mogla bi Rusija mirno dati na raspolažanje milijun ljudi, koje radi pomjanjivanja novca ne može oboravati.

Iz Rusije.

Pozivi u Rusiji.

Petrograd, 12. decembra. (D. u.) Carskim ukazom pozivaju se novaci rođeni 1897. za početak godine 1916. pod oružje.

Zapovjednik Kovna odsudjen.

Petrograd, 12. decembra. (D. u.) Zapovjednik Kovna odsudjen je na 15 godinu prisilni rad, jer je prerasao za-stanovništvo civilnih mesta i okolica bilo

Sova vuči korist. Toliko na lično ravnanje Tebi. Budu na oprezu! Uz kolegialni pozdrav Tvoj Stipe.

II.

Ruča Kokotić Stipi Mačiću.

Mili Stipe!

Izkrena Ti hvala na uputama, koje mi o mom novom pristavu Titu Sovu dojavio. Tvoja hvala nije pretjerana i ja sam u istu posve zadovoljan s njegovim radom. Što se tiče, njezino pouzdanosti, vrlo je i izobrazbe, doista govoris pravo, a nijes i se prevario ni u tom, da se rado upušta u oklade. No bez sumnje si se prevario u tom, da ne gubi nijedne oklade. Možda je to bivalo onđe kod Tebe, možda ste sklapali oklade gledate stvari, u koje je tek on bio potpuno i svestran upućen, no ovđe je pristav Tito Sovu s jednom svojom okladom a prvi put u ljudski nasao.

Promisli sam! Odmah prvo veće izjavi se on spremim, da se sa mnom okladi, e ne ēti ni za koji novac da si obrijem bradu, na koju sam, kako znades, bio uvek veoma ponosan, jer je bila prava pravaca „sumarska“ brada. Riječ po riječi i on mi ponudi okladu za četiri sta kruna, da ne ču brade ni za živu glavu žrtvotvora.

Kako si bez sumnje već čitao u službenim novinama, premenješ je moj sadnji pristav Tito Sovu a Tvoje podržaje. U koliko mi je ţao, što eto maram da se dijelim od njega, u koliko mi je opet mi, što dolazi u Tvoj uređ. Čovjek je nadeva poudzani te u svoju struci proučan, vrstan i svestrano izobrazben, tako me mogu samo da Ti iskreno cestitam. Upozoravam Te tek na jednu njegovu manu — ako je to uopće mana — : pristav se Tito Sovu svakom zgodom radio uputio u oklade i stej je kod toga najzajednije: dosad je još svaka oklada bila njegova, u koliko je meni poznato. Kako su njegove oklade u jednu ruku obično veoma visoke, a u drugu ruku katkad lakove, da si u dno duse uveren, e ne čes nipošto izgubiti, to Ti ozbiljno savjetujem, ne sklapaj s njime ni na koji način, ma bilo kakvo je vrsti oklade, jer možeš siguran, da će od toga samo pristav

Iz Italije.

Generalisimus Cadorna protiv balkanske ekspedicije.

Lugano, 12. decembra. Kako se stalno govori, upotrebljio je Cadorna svoj boravak u Rimu za to, da ponovno nastupi protiv ekspedicije talijanskih četa na Balkan. Javna je tajna, da je položaj na talijanskoj fronti vrlo ozbiljan, i da duh četa nije jako pouzdan.

Razno.

Američka nota o potonuću „Ancone“.

Berlin, 12. decembra. (D. u.) Obziron na Reuterovu vijest o američkoj noti upravljenoj Austro-Ugarskom radi potonuća „Ancone“ izvodi „Lokalanzeiger“: Ako je vijest istinita, onda se predsjednik Wilson ogrešuje o međunarodno pravo, koga on hoće tobož da bude zaštitni. Ako ima Reuter pravo, onda neka bude g. predsjednik tako prijatan, te predloži njemačkom i austro-ugarskom mornaricu to svoj remek-djelo, prema kojemu će se moći postići putnike broda, koji hoće da se spasi bijegom. U ovom pogledu vrijede za podmorničku upravo isti propisi kao i za ratne brodove starog kova.

Gospodarski kongres u Dražđanima.

Na 28. i 29. studenog sastali su se izaslanici njemačko-austro-ugarskog gospodarskog saveza, te doljnjo-austrijskog njemačkog saveza u bugarske i turske povjane na gospodarski kongres. Ovaj kongres jest nastavak gospodarskih sastanaka ovog saveza od juna u Beču, i ožujku u Berlinu. Svrha ovih gospodarskih sastanaka jest pronaći način i formu za što uži gospodarski savez između Njemačke i naše monarhije posljice rata. A povod: vjerljavna nova situacija nastala uslijed rata, poslije istoga.

Napeti politički i gospodarski odnosa, koji će neko vrijeme potrajati i posljice rata medju sada ratujućim državama, upucuju narodito centralne saveznice jednog pre svjedocima oklada. Stvar je dakako imala medju nama ostali tajnom, kako se zavrjerimo. U roku od dva deset i četiri sata imao sam da budem obrijan.

Istina, drugo sam se jutro ljuto požalio rati, ali ste sam hit! Da gubernatori stara kruna i da mi se usto još u prijatelji podsmjejavaju? Jo! Smisla pozvah briježa. Vidio sam na njemu, kako se je zabezeljnuo, kad mu rekoh, da mi obrijisu bradu, a i meni je bilo, vjeruj mi, neizređeno teško, kad mi pod ostrim njegovim skaramama stali padati dugi čuperici moje lijepe crne i guste brade, koja sam kroz deset godina tako ponimo njegovao.

Sto da duljim?

Oklada je bila moja i ja sam još isto veče spremio u džep lijevu svoticu od četiri sta kruna. I sad mi otvoreno kazis, nijes li se prevario, kad si me u pismu upozorio, e od svake oklade vuče korist tek pristav Tito Sovu.

Da si mi zdravo!
Ruča.

O tom predmetu nikla je već cijela literatura u Njemačkoj, a u svim gospodarskim krugovima i organizacijama živo o tom raspravlja praktičari i teoretičari, političari i učenjaci. Skoro isto toliko se raspravlja i u austrijskoj poli monarhije; možda bi se dalo reći — opreznošću, da ne rečemo, skoro zabrinutost u i Ugarskoj. Jer u ugarskim krugovima nije uzmaklo oklo u se u Austriji, ovomu, po svojoj naravi skroz trenutnom predmetu, pridaje možda i po koja suvišna doza romantičizma.

Da se gospodarski krugovi u Njemačkoj zagrijavaju za sto tijesnji gospodarski savez sa našom monarhijom i da sada zajedničkih pobjeda smatraju psihološki moment za ostvarenje te želje najzgodnijim, tomu se ne trebamo čuditi. Dovoljno je baciti jedan pogled na geografsku kartu — osobito pak na trgovacko-prometne karte, sto ih izdavaju sami Nijemci; nadaju na veliku, za veliki eksport uređenu njemačku industriju, koja treba orion krajem od istezati za vjerojatni gubitak drugih tržišta — da se odmah shvatiti slijedeća situacija: Njemačka treba kud i kamo nužnije našu monarhiju i što uži gospodarski savez snjom, negoli obratno. A tko je pratilo držanje austrijskih gospodarskih publicista, kako se osforsira gotovo za malne podpune gospodarskim područjem, mislio bi, da stvar stoji obratno. Ovi publicisti idu smjelije i dalje od samih krugova Njemačke. U oči sastanka u Dresdenu pašo je takovih izjava iz kojih se je moglo zaključivati, da s austrijskim prestavnici saveza (doljnjo-austrijskog i njemačko-austro-ugarskog gosp. saveza) isli u Dresden sa namjerom, da proturaju zaključak carinske unije između Njemačke i naše monarhije, te zajedničku i jedinstvenu gospodarsku politiku za obje carinive napram drugim državama, i to na dulji niz godina.

Ako se uzme u obzir, da bi oživotvorenje ovoga predloga izšlo u praksi isti kao da bi se sklopila dosta tijesna realna unija, onda nije čudo, ako je ova prevlaka revnost od strane nekih austrijskih gospodarskih prestavnika, da dodu u susret Njemačkoj još daleko dalje nego li je to njih potrebljano, izazvala neku rezervu i pojačanu opreznost u Ugarskoj. Iz to je Ugarska putem „P. Lloyd“ preludirala kongres u Dresdenu sa pokrovom, koja je moralu obuhlati utijestuze carinske unije i zajedničke jedinstvene gospodarske politike. A na samom kongresu stvoren su onakvi zaključci, kakove su Ugri prihvatali na lipanskom sastanku. Ti zaključci prihvaćaju veliku gospodarsko

III.

Stipo Mačić Ruči Kokotić.

Predragi!

Iz oklade, koju si sklopio bio, ipak je pristav Tito Sovu izvukao okladio i to na — myo ratun. Prije svoga odlaska okladio se je bio naime sa mnom o šest stolna kruna, e čes Ti dati obrijati bradu. Znači, kako Ti je Tvoja doista krasna brada bila uvek na diku, privatnih okladu, jer si nijesam ni u sru mogao preći, da bi se Ti htio iz bilo kojega razloga živ rastati s njom. Naravski da sam morao pristavu zadati poštenu riječ, e Ti ne ēu o toj okladi a ma ni riječ javiti.

Eto na! Sad imam! Ode mojih sest stolna kruna! Tako je pristav ipak na dobitku za dvijesta kruna! Sve to imam Tebi da zahvalim i sad, vjeruj mi, ne znam, na koga bil se više ljuto, da li na pristavu, na Tebe ili na sama sebe. Ta kolike puti sam i zadač bio riječ, e se Sovom ne ēu upustiti ni u kakove oklade, a gle, ovaj me je put bijes ipak bio opet zaveo! Ali nikad nikad!

Zdravstvuj!
Tvoj Stipo.

zbliženje, ali su vrlo daleko od carinske unije; a jedinstvena gospodarska politika sastoji se u tom, da obudiće carevine i isto vrijeme uglasivaju trgovinske ugovore sa ostalim državama, te se međusobno podupiru. Osim toga stvoren je samo niz u istinu praktičnih, sa političkom gledišćem doduše indiferentnih, ali za to sa gospodarskoga gledišta korisnili predloga i mista više.

Razne vijesti.

U Engleskoj se žene! Otkad je engleska vlada objavila, da će uvesti najveće obvezalnu vojnu službu za neoženjene, zadržala je tamo manjinu za ženidbom. Kroz zadnjih tri mjeseca sklopljeno je nista manje nego 194.076 brakova, a to je 212% na dan.

Franceska avijatika u današnjim danima. Zujanje leteća straže nad Parizom. Kad je buknuo rat, stajala je Franceska na suprostav s nečijom situacijom, postao je do sada vjerovatno, da franceski avijatori daleko nadmašuju njemačke. Franceska, ta zemlja, koja je na putu avijatike uvijek pred svima drugima bila, ta zemlja, koja je najviše uložila u upravo silnog razvijku avijatike, bijaše od rezultata, sto su u njemačkoj avijatiji poznali, na početku rata upravo pogorjeli. „Kad su njemačke „Tante“ bacile svoje prve bombe na Pariz, bijaše prije niskih u Parizu bezognjenio zabezecknica. Na početku rata raspologala je Franceska s kojih tri do četiri stotine avijatikara, a na početku njemačkoga prodiranja izgubila je dosta velik broj svojih aeroplana. Pažu na onda, kad je avijatika još bila samo sport i do onda kad se počela upotrebljavati u vojski, bijaše još prekratka, a da se la nova vrst oružja savrem organizira. Kad su iskustva preme ratne perioide počela nositi plodove, počelo se i u njima Franceska baviti s konstrukcijom novih leteljih strojeva. Bilo je ovde vremena, kad su dnevno polazila pariskim učicama leteća teretna kola, vozeći složeni leteti stroj, ili se ovaj opel vozio na vla-

stilim kotačima, dok ga je vukao kakav auto-omnibus.

I sad ne prolazi u Parizu nijedan dan, da se nad njim ne enje zujanje leteće straže, što patruljira nad gradom, da ga zastili od bombi neprijateljskih aeroplana. Vojnički autoriteti ni ne stede sad sa svojom hvalom, kako se daleko došlo s konstrukcijom aeroplana, kako su konstruirani lagani kao i teški zračni krstasi, kao i pravi francuski bojni aeroplani, predteče cijelih skupina bojnih aeroplana, koji nose ne samo umjetno laganih strojevnih pušaka, težke topove, već ih imati i više ljudi posade. Na momčadi za tu petu vest oružja ne manjka: dnevno ih se javlja po koji tucet na mjesto onih, sto budu ranjeni ili zarobljeni, a francuska vojska raspolaže sad umjesto su 300 do 400 aeroplana, sa 2000 strojevima, sa dovoljnom momčadi i dostalomu pričuvom. Neprestano dolaze molbe za uvrštenje u avijatičarski zbor; na tineće moženja da već leži u ministarstvima, a mnoge ih se mora odbiti, jer konstrukcija motora nije u stanju, da doži korak s velikom ponudom avijacije.

Nagrada onomu, koji nadje. Neki je galijot našao na ulici banketu od sto kruna i isti dan čitao u novinama: Tko je nasao banknot od sto kruna, dobit će nagradu deset kruna. I. L. poste rešenje. Galijot odmah napisa kartu na označenu adresu, da je nasao sto kruna i da noli nagradu. Madras, koji je izgubio novac, pošalje odmah u pismu deset kruna i umoli galijota, da mu vrati sto kruna, ali ovaj odgovori, iza kako je uzeo i onih deset kruna: Deset sam kruna primie, kako je i bilo u ogihu obrećeno onomu, koji sto kruna nadje. O vraćanju nije bio ni spomen.

Aforizmi.

Kad ljudi s ljudima i neljudski postupaju, onda je i to — ljudski.

Nefko zna držati cijeli govor, a ne zna držati — riječ.

Zadnje vijesti. Austro-ugarski ratni izvještaj.

Bec, 12. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Mjestimice topnička paljba, Nikavkih osobljih dogodjaja.

Talijansko bojište.

U odsjeku visoravn Dohberdola navala je talijanska pješadijska brigada na pozicije jugozapadno Sv. Marina, ali je bila susjedna prepravljiva velike gubitke. Imaće na cijeloj jugozapadnoj fronti, izuzev pojedine topničke borbe, vlasti mir. I u Judikarijama popustila je djelatnost neprijatelja.

Šrpsko bojište.

Nasa ofenziva protiv sjeveroistočne Crne gore, doveća je juče do zajosjeđenja Korila i Rozaja i do borba sa zalaznicama, 12 km zapadno Iseka zarobili smo u ovim uspiješnim borbama 6100 momčadi i zaplijenili smo u predjelu između Ipeka i Rozaja 40 srpskih topova.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. H. Höfer, podmarsal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 12. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Zapadno bojište.

Istočno Neuve Chapelle izjavljuje se po-kusaj Engleza, da nečadno provale u našu poziciju. U Vogeziima okrsaji patroluju.

Istočno bojište.

Suzbilj smo slabije ruske nasrjele južno Jakobstadu i južno Piusku.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 12. decembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Fronta na Iraku.

Uslijed energične navale zaузele naše čete promaknute neprijateljske pozicije kod Kutelamare. Neprijatelj je prebačen u glavnu poziciju.

Fronta na Dardancima.

Topnički dvoboje i borba bombardiraju. Nas je topništvo pogodilo oklopne krstarice i neprijateljski brod, te je zorio neprijateljsku poziciju bomba, a odsjeku Seddiibahra usukalo je neprijateljske baterije.

Kuća Via Muzio I.

prilika radi

jest na prodaju

Upitati se je kod uprave lista.

Kreditno i eskomptno društvo

Pula, Trg Custoza br. 45

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak te isplaćuje
uloške po dogovoru bez obzira na ratno doba u svakoj visini.

Uredovni satovi jesu 9—II dop. 3—5 pop.

TRG CUSTOZA
UL. CENIDE 2-5

TISKARA

UL. SISSANO 24
UL. RADEZKY 20

PAPIRNICA - RADIONICA KAUČUK-ŠTAMPILJA - KNJIGOVEŽNICA

JOS. KRMPOTIĆ :: PULA

Telefon br. 58

Naklada dnevnika „Hrvatski List“

Brzejavi: Krmpotić, Pula

preporuča svakovrsne pisaće redmete, osobito pak bojne dopisnice, papir i omote, olovke, bilježnice, crnilo, pera, kancelarijske i konceptne papire, te ine pisaće sprave, potrebne privatniku i uredima.

Prima i izvršuje uz solidne cijene svakovrsne tiskalice.